

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

KUTUPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 08/04/2020
Sayı: -120.07-E.0000064258
II II II II II II II II

7/26465

Sayı : 54045643-610-E.1086322
Konu : Soru Önergesi (7/26465)

07.04.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19.03.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.636796 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Yozgat Milletvekili Sayın Ali KEVEN'e ait 7/26465 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Bekir PAKDEMİRLİ
Bakan

Ek : Cevabi Görüş 7/26465 (3 sayfa)

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**YOZGAT MİLLETVEKİLİ SAYIN ALİ KEVEN'E AİT 7/26465 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Ülkemizde şeker piyasası 2001 yılında yürürlüğe giren 4634 sayılı Şeker Kanunu ile düzenlenmekte ve şeker planlı üretim modeli olan kota vasıtası ile üretilerek pazarlanmaktadır. Planlı üretim modeli olan kota uygulaması ile üretici, sözleşme ile hakları korunmak suretiyle mağdur edilmemekte aksine üretim ve verimde artış sağlanarak daha fazla gelir elde etmesi sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca şekerpancarı yetiştiricilerine 2019 üretim sezonu için 2020 yılında 19 TL/da mazot ve gübre desteği verilmiştir. 2019 üretim sezonunda şeker pancarı yetiştirilen alanlara verilen mazot ve gübre desteği 2018 yılına göre %24 oranında artırılmıştır. Ayrıca katı organik ve organomineral gübre kullanan üreticilerimize de ilk defa 2019 üretim sezonu için dekar başına gübre desteğine ek olarak 10 TL destek verilecektir.

Şeker pancarı üretiminde sürdürülebilirliği sağlamak üzere 2019 yılında pancar alım fiyatları, enflasyonun üzerinde yaklaşık %28 artış ile en az 300 TL/ ton olarak açıklanmıştır. Diğer taraftan, 2018 yılı ve sonrasında şeker kotalarında yapılan düzenleme ile NBS kotası %10'dan, %2,5'e indirilerek ilave 1,5 Milyon ton pancarın kota kapsamında üretilmesi sağlanmıştır. Ülkemizde 2002 yılında 16,5 Milyon ton olan pancar üretimi 2019 yılında 18 Milyon tona, dekara pancar verimi ise yaklaşık %40 artış ile 6 Ton seviyesine ulaşmıştır. Ülkemizin ihtiyaç duyduğu pancar ve şekerin tamamı yurt içinde üretilmiştir.

Bakanlığımızca Şeker Hammaddelerinin Sürdürülebilir Yönetimi Projesi hazırlanmış olup 2020 yılında uygulanmaya başlanılmıştır. Proje ile hammaddenin temininden mamul maddenin elde edilmesine kadar geçen sürecin iyileştirilerek ekonomik ve ekolojik açıdan sürdürülebilirliğin sağlanması amaçlanmaktadır.

Pancar tarımı, çiftçiler ile şeker fabrikaları arasında yapılan sözleşme hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir. Şeker Kanunu gereğince tüm şeker fabrikaları, üretim garantisi ve kendilerine tahsis edilen kota miktarına uygun pancar temini için pancar ekiminden önce yapılan sözleşmelerde teslim alınacak A kotası pancar miktarı, fazla veya noksan teslim ve mücbir sebeplere ilişkin hükümlere yer verilmektedir.

Fabrikalar hasat öncesinde; bakım, sulama vb. adlar altında çiftçilere ödenecek bedelin %40'ına yakın avans ödemesi yapmaktadır. Bu doğrultuda, mücbir sebepler dışında taahhüt ettiği miktarın %90'ının altında pancar teslim edenlere noksan pancar teslim cezası uygulanmaktadır. Ancak tabi afet, kuraklık, hastalık-zararlı vb. mücbir sebep durumunda, hasat öncesi fabrikaya başvuran çiftçiler bu yaptırımdan muaf tutulmaktadır. Buna karşılık, sözleşme hükümleri çerçevesinde hasat öncesinde başvurmayarak mücbir sebebin varlığı konusunda tespit yaptırmamış çiftçilere yaptırım uygulanmaktadır. Noksan pancar teslimine uygulanan ceza Şirketlerce üretimi garanti etmek üzere uzun yıllardır uygulanmaktadır.

2019/2020 pazarlama yılında Çorum Şeker Fabrikasına mücbir sebep kapsamında üretici başvurusu bulunmamaktadır.

Çorum Şeker Fabrikasında; 2019-2020 Kampanya dönemi için çiftçiye Nisan, Haziran, Ağustos, Ekim ve Aralık aylarına olmak üzere 5 ayrı zamanda 62 TL/ton birim fiyatla nakdi avans ödemesi yapmıştır.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Dünyanın birçok ülkesindeki şeker fabrikalarında uygulandığı gibi Ülkemizde de fabrika bünyesindeki laboratuvarlarda analizler yapılmaktadır. İlgili mevzuat hükümlerine ilişkin iş ve işlemler ile laboratuvarların ölçüm cihazlarının kalibrasyonlarının düzenli ve yetkili kuruluşlarca yapılması hususları Bakanlığımızca titizlikle takip edilmekte olup herhangi bir çiftçi mağduriyetine izin verilmemektedir.

4634 sayılı Şeker Kanunu ve ilgili Yönetmelikler çerçevesinde, Ülkemizde şekerpancarı yetiştiriciliği sözleşmeli olarak yapılmaktadır. Sözleşmede, alım merkezinde teslim edilen hammaddedeki değerlerin tespitine ilişkin usul ve esaslar ile bu tespitler sırasında üreticileri temsilen gözlemci bulundurulmasına olanak sağlayacak hükümlere yer verilmektedir. Ayrıca üreticinin, teslim ettiği pancarın polar şeker oranına itiraz etmesi durumunda ikinci bir tartım işlemi ile polar şeker analizi tekrarlanmaktadır.

Sözleşmede; üretim şartları, münavebe, tohum, ekim ve mücadele, teslim ve alım şartları, tarımsal destekler, yan ürünler, bedel ödemeleri, teknik ve cezai şartlar ile anlaşmazlıkların çözümüne ilişkin hususlar yer almaktadır. Sözleşmede tohumun fiyatlandırılması ile ekimin yapılma şekli ve mücadele ile ilgili esaslar, aynı ve nakdi desteklerin miktarı, zaman ve şekli, üreticilerin talebi halinde yan ürünlerin dağıtımına ilişkin esaslar ile hammadde bedel ödemelerinin şekil ve zamanı, gecikmesi halinde şirket tarafından üstlenilecek yükümlülükler yer almaktadır.

Dünyanın birçok ülkesinde uygulandığı şekilde daha önceki yıllarda fabrika dışında alım yapılan bölgesel pancar teslim kantarları, üretim ve kalite kayıplarını azaltmak amacıyla kapatılmaktadır. Buna karşılık kantar kapatılarak alımları fabrikalarda yapan şeker şirketleri, çiftçiye ilave nakliye ücreti ve pancar temizleme yükleme makinesi ile hizmet vermektedirler.

Verim düşüklüğü iddiası gerçeği yansıtmamakta olup, Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'nin (TÜRKŞEKER) konu hakkındaki verileri aşağıdaki açıklamada yer almaktadır. İlaveten Bakanlığımızca, piyasaya arz edilen gübrelere; kimyevi ve organik gübre Yönetmeliklerinde belirlenen kriterleri karşılaması halinde tescil belgesi düzenlenerek piyasaya arzına izin verilmektedir. Gübre denetçilerince ilgili Yönetmeliklerde belirlenen kriterlere sahip olmayan gübrelerin tespit edilmesi halinde bu gübrelerin satışına izin verilmeyerek mahrecine iade edilmekte ve piyasaya arz eden firmaya idari para cezası kesilmektedir.

Konuyla ilgili olarak Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş.'den alınan cevabi bilgiler aşağıda yer almaktadır;

TÜRKŞEKER'e ait 10 Şeker Fabrikası, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ile Alıcılar. arasında imzalanan *Varlık Satış Sözleşmesi* ile devredilmiştir. *Varlık Satış Sözleşmesinin* 13'üncü Maddesi kapsamında; Özelleştirilen Şeker Fabrikaları TÜRKŞEKER bünyesinde iken pancar üretimi yapan çiftçilere 2019, 2020, 2021 ve 2022 yıllarında da kota haklarının, Alıcı Şirketler tarafından verilmesi gerektiği hususu TÜRKŞEKER tarafından denetlenmektedir.

Çorum Şeker Fabrikası, 2010 yılında yaklaşık 88 Bin dekar alanda 470 Bin ton pancar üretirken, 2019 yılında üretim alanı %26 artış ile 111 Bin dekara ve üretim miktarı ise %28 artış ile 602 Bin tona yükselmiştir.

Çorum Şeker Fabrikasının son 10 yıllık Bedele Esas Polar Şeker Oranı %16,24'tür.

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Çorum Şeker Fabrikası tarafından üreticilere, 4.929 ton Kompoze gübresi, 2.222 ton Üre gübresi ve 2.337 ton Amonyum Sülfat gübresi verilmiştir.

Özelleşen Şeker Fabrikalarının 2019 ve 2020 yıllarında kullanılacak pancar tohumları TÜRKŞEKER tarafından tedarik edilmiştir. Bu kapsamda, Çorum Şeker Fabrikası üreticilerine 12.600 kg Serenada çeşidi pancar tohumu verilmiştir.

Ülkemizde ekimi yapılan şeker pancarı çeşitleri, TÜRKŞEKER bünyesindeki Şeker Enstitüsü tarafından yürütülen “Çeşit Verim Kontrol Denemeleri” ve “Tescil Denemeleri” sonuçlarına göre belirlenmektedir. Şeker Enstitüsünün “Çeşit Verim Kontrol ve Tescil Denemelerinin” verim ve kalite analiz sonuçları ile karlılık, üretici geliri ve çeşitlerin uzun yıllık performansları değerlendirilerek, Ülkemizde farklı ekim alanlarına iyi adapte olmuş hem üretici hem de fabrikalar yönünden en karlı ve özellikle artırılmış polar şeker verimi yüksek çeşitler seçilmektedir.